

Operacja Casamassima 2011

Taki kryptonim przyjęto dla tegorocznej listopadowej wyprawy do Włoch członków Grupy Rekonstrukcji Historycznej 1. Samodzielnej Kompanii Commando ze Swarzędza. Punktem kulminacyjnym i zwiędzającym zamysł wyjątkowego wyjazdu był ślub kościelny komendanta GRH Przemysława Kapturskiego oraz Magdaleny Majchrzak w Kościele Santa Croce w Casamassima, w którym przed ponad 60-lety podobnego sakramentu udzielono kilku parom żołnierskim 2. Korpusu Polskiego, polskim żołnierzom z Włoszkami oraz udzielono kilku Chrzstów świętych dla narodzonych z tych związków dzieciątek. Tegoroczna uroczystość ślubu kościelnego w Casamassima miała swą unikatową oprawę, gdyż zamysłem uczestników ceremonii było wystąpienie w tej okoliczności w mundurach żołnierzy gen. Władysława Andersa.

Narodziła się nowa tradycja

Choć tradycją można nazwać jedynie coś co trwa od wielu wielu lat, to zawsze rzeczy niezwykłe i wyjątkowe mają swój dzień inauguracji, a po upłygnięciu tysiąclecia, maleńkie drzewko przetrada się w wielowiekowy dąb. Tradycja to przede wszystkim pamięć. Pomyślmy, że przed blisko siedmiu dekadami, polscy żołnierze wyprawdzeni z nieludzkiej rosyjskiej ziemi oraz z walk w Afryce Płn., zawitali w kraju, który ma dla historii Polski szczególne znaczenie. Późniejsze drugo wojenne losy i pobyt żołnierzy polskich we Włoszech kupiał się z namiennie w regionie Apulii, gdzie oprócz zaplecza logistycznego i szkoleniowego, wielką rolę odegrał kompleks największego polskiego szpitala wojennego w Casamassima, niedaleko od Bari. Uratowano tam wiele istnień ludzkich, począwszy od momentu, kiedy zaczęli tam napływać ciężko ranieni żołnierze w bitwie o Monte Cassino.

Z cierpienia, bólu i ran rodziła się często przyjaźń a także miłość, czego pięknym śladem jest kilka zapisów w księgach parafialnych XVIII-wiecznego kościoła w Casamassima. Tych kilka doniosłych zapisów sprzed dziesięcioleci nie ulegnie jednak zapomnieniu, dzięki wspólnie postawie i wyjątkowej idei Magdy i Przemka, którzy z początkiem listopada

2011 roku zawarli związek małżeński w tak wyjątkowym miejscu. W murach tego kościoła ponownie rozbrzmiało echo polskich słów i złożonej przed Bogiem przysięgi. Co sprawia, że ten nieznanym kościół przyciąga do siebie Polaków? Przed dziesięcioleciem, jak i teraz, nasi rodacy musieli pokonać tysiące kilometrów, by stanąć przed jego ołtarzem.

Podróż przedślubna

Dla naszych współczesnych bohaterów opowieści, był to już nie pierwszy wyjazd do Włoch. Poznaliśmy się i szybko zżyli zaledwie przed trzema laty na Monte Cassino. Przemek i Magda poprosili też Żanetę Nawrot z Casamassima i niżej podpisanego o zostanie świadkami ślubu kościelnego, co uczyniliśmy z wielkim zaszczycem.

Dotarcie do najważniejszego celu wyprawy poprzedzone było dzielną czteroosobową tułaczką młodej pary w asyście najbliższych przyjaciół z Polski. Do pierwszej bazy postojowej ślubny tabor dotarł w nocy 30 października. Rzymski gospodarz (w osobie autora), nie dał przybyszom przygotowanym zawsze na wszystko, rozbić namiotów i jakoś przetrwaliśmy wesoło dwie noce. Te dwie pamiętne noce oddzielone były, co prawda nie za wysoko wzniesionym o tej porze roku słońcem, ale to i lepiej dla samopoczucia gości, którzy w ramach podróży zadowalili się zwiędzeniem kilku najszlachetniejszych miejsc Wiecznego Miasta.

Następnie w poniedziałkowy rano wyruszyliśmy na kierunku południowym z celem kolejnego postoju na Monte Cassino i tym samym obowiązkowego uczestniczenia w dniu następnym we Mszy św. na Polskim Cmentarzu Wojennym na Monte Cassino z okazji przypadającego dnia Wszystkich Świętych. Ten dzień zdołaliśmy wypełnić nad wyraz pożytecznie odwiedzając Piedimonte S. Germano, Cmentarz Włoskiego Korpusu Wyzwolenia

w Mignano Monte Lungo, San Pietro Infine, San't Angelo in Theodice, cmentarz żołnierzy Commonwealth w Cassino oraz nasz cmentarz u stóp Klasztoru Montecassino.

Kolejny nocleg (tym razem namiotowy) wypadł przy Domku Doktora (minus autor, który zdezerterował na rzecz stałego legowiska w słynnym domostwie zaprzyjaźnionych Pittigliów).

Późnym popołudniem we Wszystkich Świętych wyruszyliśmy w dalszą część przedślubnej podróży wsparci obecnością najsłynniejszego włoskiego kolekcjonera polskich pamiątek wojskowych Giancarlo Langiano, który zaproponował nam zwiedzenie dwóch muzeów na trasie, gdzie wystawiana jest część jego zbiorów – w Rocchetta a Volturmo (*Museo Secondo Risorgimento d'Italia*) oraz później w Isernia (*Museo della Memoria e della Storia*).

Nadmienić tutaj trzeba, iż w

tej części wyprawy mieliśmy też wyjątkową przyjemność zaznania gościnności i wysłuchania pięknych opowiadań o historii i myśleniu o niej ze strony zaprzyjaźnionego z Giancarlo kolejnego kolekcjonera militariów (wszystko w rodzinie) – Johnny Capone (zbiory w Rocchetta a Volturmo), za co pozostajemy wielce wdzięczni.

Po kolejnym wiele kilometrowym przemieszczeniu się, pierwszą noc Dnia Zadusznego spędziliśmy u bramy Polskiego Cmentarza Wojskowego w Casamassima, by wczesnym rankiem zaglądnąć do kafeteryjki pani gospodarz tych stron Żanety Nawrot. Od kilku dni gościli już w jej miejscowości ks. mjr Paweł Piontek oraz Grzegorz Suchy przybyły z Niemiec. Pomagali oni Żanecie w przygotowaniach do 5 – tej edycji wystawy „La Puglia Dei Polacchi dal 1944 – 1946”, organizowanej wytrwale od kilku lat w znakomitej współpracy z Gianluca Vernole i Stefania Castellano. W tym dniu, wieczorna inauguracja kolejnej edycji wystawy poprzedzona była tradycyjną Mszą św. na polskim cmentarzu z udziałem

przedstawicieli władz miasta Casamassima, garnizonu Bari, grupy polskich studentów oraz licznie przybyłych mieszkańców okolicy. Przedstawicielstwo władz polskich reprezentował przybyły z Rzymu płk Andrzej Sarna. Uroczystość i wystawa wypadły w jak najlepszej oprawie, za co należy podziękować organizatorom oraz przybyłym gościom.

Jako, że podróży przedślubnej dobiegał kres i zbliżał się szybko moment zaplanowanej na dzień następny ceremonii, to trzeba było jeszcze wypełnić obowiązki zwyczajowe i odpowiednio przebrnąć przez wieczór panieński i kawalerski (w tym wypadku raczej kawalerski), które w tych okolicznościach sprawiono wspólnie w bazie noclegowej wyprawy, leżącej w folwarku przy szosie wylotowej z Casamassima do Tarentu.

Biel sukni ślubnej

Godzina 11.00, 3 listopada Anno Domini MMXI, portal Kościoła Santa Croce w Casamassima przekraczając Magda i Przemek, zmierzając w stronę ołtarza. Młoda Para oraz otaczający ich przyjaciele prezentują się w dniu złożenia uroczystej przysięgi małżeńskiej w mundurach żołnierzy 2. Korpusu Polskiego. Ceremonii towarzyszą też nieliczni, lecz wyjątkowi włoscy przyjaciele Polski i pamięci o wydarzeniach sprzed dziesięcioleci. Msza św. koncelebrowana przez ks. Andrzeja Wiśniewskiego oraz ks. mjr. Pawła Piontkę, nadała uroczystości dodatkowe

go wyrazu niepowtarzalności, a zarazem skierowała wszystkich zebranych w stronę historycznej refleksji nad wydarzeniami zapisanymi w tych murach i najbliższej okolicy. Pięknym akcentem władz Casamassima było przybycie i złożenie życzeń Młodej Parze przez burmistrza Domenico Birardi.

Słowami, czy opisem, trudno opowiedzieć o ponadczasowym znaczeniu tej ceremonii mającej dla każdego z uczestniczących charakter osobistego przeżycia. Pozostawię to, więc wyobraźni Czytelnika. Liczę jednak, że tak właśnie przedstawiony zapis tych wyjątkowych chwil skieruje nas wszystkich w stronę zastanowienia się nad prawdziwym znaczeniem słowa – pamięć.

**Szczęścia i Pomyślności życząc
Młodej Parze
Krzysztof Piotrowski**

**Fotografie: Beata Greser,
Grzegorz Suchy**

**Rysunek – logo wyprawy:
Wojciech Nawrot**

Archiwum artykułów dotyczących Monte Cassino – www.naszswiat.net

ADRESY PLACÓWEK POLSKICH WE WŁOSZECH

Ambasada RP przy Kwirynale

Via Pietro Paolo Rubens 20,
00197 Roma
Tel.: 06 362 04 200 Fax: 06
321 78 95
www.rzym.polemb.net

Ambasada RP przy Stolicy Apostolskiej

Via dei Delfini 16
00186 Roma
Tel.: 066990958,
066994168
Fax.: 066990978

Wydział Konsularny Ambasady RP w Rzymie

Via San Valentino, 12 00197
Roma
Tel.: 06 36204302
Fax.: 06/80660233;
06/80693217
www.rzym.polemb.net

Konsulat Generalny RP w Mediolanie

Corso Vercelli 56
20145 Milano
Tel.: 0248018978,
0248019084, 0248019312
Fax.: 0248020345
www.milano.polemb.net

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Rzymie

Via Olona 2/4
00198 Roma
Tel.: 068541128
Fax.: 068553391
infopolonia.it

Instytut Polski

Palazzo Blumenstihl
Via V. Colonna, 1
000193 Roma
Tel: 0636000723
Fax: 0636000721
institutopolacco.it

Stacja Naukowa PAN

Vicolo Doria, 2
00187 Roma
Tel. 066792170
Fax 064817569
accademiapolacca.it

Zespół Szkół im. G. Herlinga-Grudzińskiego przy Ambasadzie RP w Rzymie

Via Pietro della Valle, 1
00193 Roma
Tel./Fax 066864619
szkolapolskawrzymie.net

Ufficio Turistico Polacco

via G.B.Martini 6, 00198
Roma
tel. 06 4827060
fax 06 4817569
www.polonia.travel/it